

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2694
Tarih : 14.06.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 14.06.2019 16:05
Sayı: -120.10-E.00000488924

E.00000488924

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ekonomik sorunların yapısal bir hal aldığı Türkiye’de işsizlik ülkenin en önemli sorunlarından birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Yönetimin siyasi tercihlerine bağlı ortaya çıkan olumsuz tablo ekonomik krizi her geçen gün derinleştirmektedir. Ekonomideki bu olumsuz tablo ülkenin her yerinde eşit etkiye sahip olmamakla beraber, etkileri bölgesel farklılıklar taşımakta, krizin etkileri Kürtlerin yoğun yaşadığı kentlerde çok daha fazla hissedilmektedir. Ekonomideki kötü gidişle beraber ortaya çıkan bölgesel eşitsizliklerin ve ortaya çıkan ekonomik olumsuzlukların yapısal-politik nedenleri ve sorunların çözüm yöntemlerinin tespiti amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddelerine göre Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Dr. Necdet İPEKYÜZ
Batman Milletvekili

GEREKÇE

TÜİK'in yayınladığı işgücü piyasası istatistikleri bize bölgelerin işgücü piyasasındaki yeri hakkında bilgiler vermektedir. Verilere göre işsizlik kimi bölgelerde oldukça yüksekken kimi bölgelerde ise, görece, daha az durumdadır.

TÜİK'in Mart 2019 yılında açıkladığı 2018 yılına ait işgücü piyasası istatistiklerine göre işsizlik oranlarının en yüksek olduğu yerler Kürtlerin yoğun yaşadığı kentlerdir. 2018'in birincisi yüzde 29,6 ile Van-Muş-Bitlis-Hakkâri bölgesi. Bölge, 2017'de yüzde 19,7'yle ikinci sıradaydı. Kürtlerin yoğun yaşadığı kentler sadece sıralamada birinci değil, aynı zamanda 10 yüzde puanlık artışla en şiddetli işsizlik artışı oranına da sahip. Yüksek işsizlik sıralamasında ikinci sırada ise, yüzde 27,7, Mardin-Batman-Şırnak-Siirt illeri var. Üçüncü sırada, yüzde 24,8 ile Şanlıurfa-Diyarbakır illeri yer almaktadır. Bu bölgede de, Van-Muş-Bitlis-Hakkâri bölgesindeki kadar olmasa da, işsizlikte bir artış söz konusu; işsizlik oranı 2017 yılında yüzde 19.5 idi.

Türkiye'de işsizlik oranı batıda yüzde 7,5 seviyelerindeyken Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yüzde 30 seviyelerinde yer almaktadır. Bölgeler arasında en yüksek işsizlik en düşükten yaklaşık 4 kat daha fazla bir orana sahiptir. İş imkânlarının kısıtlı ve işsizliğin bu kadar yüksek olması alım gücü ve yaşam standardını olumsuz etkilemekte krizin etkilerinin daha da yoğun yaşanmasına sebep olmaktadır.

Diyarbakır merkezli Sosyal Politik Saha Araştırmaları Merkezinin Diyarbakır, Mardin, Batman ve Van'da 500 hane üzerinde, dar bölge, yaptığı ekonomik kriz araştırmasına göre, katılımcıların yüzde 94,3'ü krizden etkilendiğini belirtirken, yüzde 63,3'ü ise son bir yıl içerisinde ailede işsiz kalanların olduğunu ifade etmektedir.

Krizin etkileri anketine katılanların yarıdan fazlası eğitim düzeyi yüksek olan (yüzde 37,7'si lise ve yüzde 28,7'si üniversite, yüzde 1,3'ü ise Lisansüstü mezunu) oluşturmaktadır. Katılımcıların yüzde 33,3'ü hariç (yüzde 13,1'i işsiz, yüzde 10,1'i ev kadını, yüzde 10,1'i öğrenci) gelir getiren bir işte çalışanlardan oluşmuştur.

Saha araştırmasının sonuçlarına göre, katılımcı grubun toplamda yüzde 94,3 krizden etkilendiğini belirtirken, bu kesimin yüzde 74,5'i "krizden çok etkilendim", yüzde 19,8'i "krizden etkilendim" şeklinde belirtmişlerdir. Yüzde 3,8'inin hiç etkilenmediği, yüzde 1,9'u ise bir ekonomik krizin olmadığına inandığı ortaya çıkmıştır.

Tüm yaş grupları oldukça yüksek oranlarda "krizden çok etkilendiğini" beyan ederken, katılımcıların yüzde 90,7'si "Alım gücüm azaldı", yüzde 1,7'si "Arttı", yüzde 7,6'sı ise alım gücünün değişmediğini ifade etmektedir.

E.00000488924

“Son Bir Yıl İçerisinde Ailenizde İşsiz Kalan Oldu Mu?” sorusuna katılımcıların yüz evet yanıtını veriyor. Araştırma grubuna katılanların yüzde 56,6’sı ekonomik krizin birinci nedenini hükümetin ekonomi politikalarına bağlarken yüzde 19’u Kürt sorununa bağlamıştır. Ekonomistler 2004 ile 2014 arasında Türkiye ekonomisi, kabaca, 4 kat büyüdüğünü hesaplamaktadırlar. Kürtlerin yoğun yaşadığı kentlerde ise üretilen gayri safi yurtiçi hasıladaki artış olması gereken seviyenin çok altındadır. Bu kentlerin ihtiyacı, Türkiye ortalaması kadar büyümek değil, en az ortalama kadar olmak kaydıyla, onun 2-3 katı büyüebilmek. Ancak bu şekilde yüzde 25-30’lar seviyesinde olan işsizlik aşağı seviyelere çekilebilir.

Bu gerekliliğe/gerçekliğe rağmen hükümetin sorunları çözmekten ziyade eşitsizliği derinleştiren politikalarına devam etmesinden hareketle, bölgeler arası eşitsizliğin sebepleri ve bunların çözümü için araştırma komisyonu kurulması öneriyoruz.

E.00000488924

1	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	
3	HABİP EKSİK	İĞDIR	
4	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
5	OYA ERSOY	İSTANBUL	
6	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
7	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
8	HÜDA KAYA	İSTANBUL	
9	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
10	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
11	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
12	AHMET ŞIK	İSTANBUL	
13	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
14	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
15	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
19	PERO DUNDAR	MARDİN	
20	RIDVAN TURAN	MERSİN	